

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: AS Eesti Varude Keskus

registrikood: 11124171

tänav a nimi, maja number: Veerenni tn 38b

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10138

telefon: +372 6600900

faks: +372 6600904

e-posti aadress: info@espa.ee

veebilehe aadress: <https://www.espa.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Kasumiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Omakapitali muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	21
Lisa 4 Varud	22
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	23
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	24
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	25
Lisa 9 Sihtfinantseerimine	25
Lisa 10 Aktsiakapital	26
Lisa 11 Müügitulu	27
Lisa 12 Muud äritulud	27
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	27
Lisa 14 Tööjõukulud	28
Lisa 15 Seotud osapooled	28
Aruande allkirjad	29
Vandeauditori aruanne	30

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE 2023

1. Ettevõte

AS Eesti Varude Keskus (EVK) jätkas 2023. aastal Eesti elanikkonna hädaolukordades hakkama saamise panustamisega. Kui varasema paari aasta märksõnaks oli kohandumine laiapindseks riigi tegevusvarusid haldavaks ettevõtteks, siis viimasel majandusaastal viis ettevõtte ellu suures mahus juba varasemalt võetud ülesanded. Siiski lisandus EVK'le ka 2023. aastal mitmeid uusi tegevusalasid, suurenes märkimisväärselt aktsiakapital ja kasvas organisatsioon.

2023. aastal moodustati humanravimite riigi tegevusvaru, suurendati maagaasivaru mahtu Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud koguseni, moodustati viljavaru ja suurendati märkimisväärselt Eestis hoiustatava vedelkütusevaru osakaalu. Nii EVK enda toimepidevuse tõstmiseks kui riigi tegevusvarude kasutusele andmiseks moodustati elektrigeneraatorite varu, hädaolukordades vedelkütuste tõrgeteta kättesaadavuse tagamiseks loodi kõiki Eesti piirkondi kattev kriisitankimise võime ning riigi tegevusvarus olev diislikütus paigutati kommertsalatu. Uute tegevussuundadena lisandusid veterinaarravimite moodustamine riigi tegevusvaruna ja Vabariigi Valitsuselt saadud ülesanne soetada Pakrineemele veeldatud maagaasi (LNG) vastuvõtmiseks rajatud taristu ning alustada sadamapidamisega.

Ettevõtte töö tõhusamaks korraldamiseks jätkati kvaliteedijuhtimise nüüdisajastamisega, sh ettevalmistustega jätkusuutlikkuse põhimõtete rakendamiseks, uuendati ettevõtte riskihindamise protseduure, võeti kasutusele dokumendihalduse lahendus ja uus varumaksete deklareerimise infosüsteem. Infoturbe tõstmiseks anti EVK arvutitöökohad Riigi IT Keskuse haldamisele. Ettevõtte tööprotsesside jätkuvaks automatiseerimiseks viidi läbi teenuste ja äriprotsesside kaardistus. EVK meeskond täienes varade haldusjuhi ja aruandekuupäeva järgselt finantsjuhiga.

Täiendava gaasivaru hankimiseks ja veeldatud maagaasi ujuvterminali taristu ning seotud sadamakinnistu ostmise rahastamiseks suurendas omanik 2023. aastal märkimisväärselt EVK aktsiakapitali.

1.1. Omaniku ootused

Omaniku ootuste põhiselt on EVK riigile olulise strateegilise tähtsusega äriühing, mis vastutab hädaolukorra lahendamiseks või selle ohu tõrjumiseks ning riigi varustuskindluse, riigi julgeoleku ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks vajaliku tegevusvaru moodustamise ja haldamise eest.

EVK liigitub riigivara seaduse alusel *valdavalt avalike eesmärkidega äriühinguks*. Omaniku ootuste kohaselt omab Eesti Vabariik ettevõttes osalust kaalutlustel, et tagada riigi tegevusvaru moodustamine ja haldamine vastavalt hädaolukorra seadusele, vedelkütusevaru seadusele, maagaasiseadusele ja teistele asjakohastele seadustele ning tagada riigi toimetulekut ohustavate varustusraskuse ilmnemisel tegevusvaru kasutuselevõtmise korraldamine ja teenuste toimepidevus. Samuti omab Eesti Vabariik ettevõttes osalust, et tagada LNG ujuvterminalide ja LNGC tankerite vastuvõtuvõime ja selleks vajaliku taristu (sh sadamataristu) moodustamine ja haldamine.

Strateegiliste eesmärkidena on omaniku ootustes:

- Eesti Vabariigi tegevusvaru moodustamise ja haldamise ning selle uuendamise korraldamine vastavalt asjakohastele seadustele;
- riigi tegevusvaru ostu ja müügi ning riskikeskkonda arvestava hoiustamise korraldamine;
- riigi tegevusvaru valdkondades varustuskindluse ja ettevõtjate toimepidevuse analüüsimine;
- riigi tegevusvaru varustamisraskuste korral varu kasutusele võtmise korraldamine;
- koostöö arendamine riigi tegevusvaru moodustamise, haldamise ja kasutusele võtmisega seotud isikutega;
- LNG¹ ujuvterminalide ja LNGC² tankerite vastuvõtuvõime tagamine Pakrineeme sadamas ning rahvusvahelistele standarditele vastava sadamataristu moodustamine, sadamapidamise ja sadamateenuste osutamine ja korraldamine.

1.2. Finantseesmärgid

Eesti Vabariigi kui omaniku ootus on, et vabal turul tegutsevad riigi äriühingud töötavad kasumlikult. EVK kasumlikkuse hindamisel tuleb aga arvestada hädaolukorra seaduses, vedelkütusevaru seaduses ja maagaasiseaduses sätestatud tegevusvaru moodustamise ning haldamise rahastamise korraldust.

Hädaolukorra seaduse kohaselt kaetakse riigi tegevusvaru moodustamise, haldamise ja kasutusele võtmise kulud riigieelarve vahenditest või varu müügist saadud vahendite arvelt. Erandina kohalduvad vedelkütusevaru seadus ja maagaasiseadus, mille kohaselt kaetakse AS Eesti Varude Keskuse poolt soetatavate varude maksumus riigieelarvest varu haldaja osa- või aktsiakapitali suurendamise teel ja varu müügist saadud vahendite arvelt. Vedelkütusevaru

¹ Veeldatud maagaas (Liquified natural gas)

² Veeldatud maagaasi tanker (Liquified natural gas carrier)

haldamiskulud kaetakse kütuseaktsiisi maksjate pool tasutavatest varumaksetest ja maagaasivarude haldamiskulud kaetakse maagaasi võrguettevõtjate poolt tasutavatest varumaksetest.

Arvestades, et AS Eesti Varude Keskusel on lubatud koguda varumakset vaid mahuks, mis katab hallatavate vedelkütusevarude ja strateegilise maagaasivarude haldamiskulud ning üle laekunud varumakset ei saa arvestada jaotamata kasumi hulka, ei pea osaluse valitseja äriühingule mõistlikuks oodatavat omakapitali hinda seada. Riigi tegevusvaru ostuks mõeldud vahendite kasutamisel peab ettevõtte lähtuma eesmärgist tegutseda efektiivselt ja ühtlasi tagama riigi tegevusvaru väärtuse säilimise ning eesmärgipärasuse.

Ettevõtte kasutab rahavoo riskimaandamise instrumente, mille eesmärgiks on fikseerida kütuse hinnad ning maandada turu riskid. Lähtudes ettevõtte tegevuse põhimõtetest maandab Eesti Varude Keskus nii varu hangetega tekkida võivaid hinnariske kui ka valuutariske. Ettevõtte täidab vedelkütusevaru seadus nõuet, et varu müügil ja taassoetamisel on hinnarisk maandatud. Riskimaandusinstrumentide kasutamise esmaseks eesmärgiks on maandada hinnakõikumisi ja kaitsta ettevõtet ootamatute turumuutuste eest. Näiteks varu roteerimisel tuleb tagada, et kauba müügist teenitud vahenditega on võimalik sama kogus, hoolimata ajas toimuvatest turuhindade või valuuta kursside kõikumistest, taassoetada. Kokkuvõtvalt aitab selline tegevus hoida ettevõtet üldist varustuskindlust.

2023. aasta oli rahutu ja kogesime volatiilsust nii kütuse kui valuuta turgudel. Aastat iseloomustavad geopoliitilised kriisid, nafta pakkumise poolel mure maailma peamiste tootjariikide poliitiliste valikute ja nõudluse poolel kütuse importijate majanduskasvu üle. Euroala pääses küll aasta lõpuks napilt üldisest majanduslangusest, kuid jaanuarist detsembrini toimunu ei olnud just kindlust loov. Naftaturul oli 2023. erakordselt närviline aga ka aktiivne kauplemisaasta. Turu mustreid mõjutas 2022. aastal Venemaa sõjategevusest tingitud esmane hinnatõus, Ukraina ründamisele järgnenud pakkumishäired, rahvusvahelised sanktsioonid ning nendega kaasnenud oluliselt pikenenud globaalsed tarneahelad. Tagantjärele võib öelda, et arvestades kõigi aasta jooksul toimunud poliitiliste sündmustega olid turu muutused üllatavalt mõõdukad.

1.3. Ettevõtte strateegia

EVK visioon on olla ühiskonna varustuskindluse viimane kaitseliin ja toimepidevuse eestvedaja ning missioon korraldada nutikalt koos partneritega riigi varustuskindlust.

Ettevõtte väärtusteks ja toimumispõhimõteteks on Eesti riigi kestlikkus, heaperemehelik vara hoidmine, mõtestatud ja paindlik tegutsemine, algatusvõime ja tegutsemisjulgus.

EVK strateegilised arengusuunad on:

- EVK vastutusel olevates valdkondades kriisilukordadele vastava varustuskindluse tagamine, heaperemehelik tegevusvarude moodustamine ja hoiustamine
- EVK ja koostööpartnerite teenuste toimepidevuse tagamine
- Varusid ja varustuskindlust reguleeriva õigusselguse olemasolu
- Eesti elanikkond, ettevõtjad ja institutsioonid väärtustavad varustuskindlust ja panustavad kriisivalmidusse
- Varude ja varustuskindluse kompetentsi pakkumine Eesti elanikkonnale, ettevõtjatele ja institutsioonidele
- EVK on parimaid juhtimispraktikaid kasutav tõhusalt toimiv suurepärase avaliku kuvandiga organisatsioon

1.4. Peamised finantssuhtarvud

Peamised finantssuhtarvud	2023	2022
Ärikasumi marginaal % (ärikasum / tulud kokku x 100)	6,57%	31,62%
Netomarginaal % (puhaskasum / tulud kokku x 100)	6,75%	32,06%
Omakapitali määr % (omakapital / varad kokku x 100)	0,98	0,97
Lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja (käibevara / lühiajalised kohustised)	49,43	37,19
Likviidsuskordaja (likviidsed varad / lühiajalised kohustised)	4,14	2,19
ROA % (puhaskasum / keskmised varad kokku x 100)	0,68%	4,29%
ROE % (puhaskasum / keskmine omakapital x 100)	0,70%	4,42%
Varade maht	392 155 339	323 118 872
Omakapital	384 869 809	314 431 445
Müügitulu	30 456 937	24 881 966

2. 2023. aasta sündmuste mõju EVK tegevusele

2023. aastal jätkus Venemaa agressioon ja sõda Ukrainas, mis on nii otseselt kui kaudselt mõjutanud EVK tegevusi ja Eesti laiendatud riigikaitset üldiselt. Muudest teguritest mõjutasid EVK tegevust globaalse fiskaalpoliitika muutus ja intressimäärade tõstmine, Hamas'i organiseeritud terrorirünnakud ja selle järelmid Lähis-Ida konfliktide arengule.

Venemaa agressioonisõda Ukrainas ja konflikt Lähis-Idas on mõjutanud globaalsete tarnekanalite toimeelooget ning suurendanud kaupade hinnavolatiilsust. Just neil põhjustel hoidis EVK 2023. aasta saagikoristuseni Eestis viljavaru. Samuti on jätkuvalt häiritud ravimite tarnekanalid, millest andis tunnistust mullu sügisel Vabariigi Valitsuse otsusega ravimivaru osaline kasutusele võtmine ühe ravimi tarneraskuste leevendamiseks.

Pakkujate vähesuse või ebasobivate hindade tõttu kukkusid mitmed vedelkütusevaru roteerimise- ja tarnimise hanked 2023. aastal läbi. Teisalt on Eestit läbiva transiidi vähenemine avanud EVK-le võimaluse saada Eesti kütuseterminalidelt paremaid pakkumisi kodumaal hoiustatava kütuse osakaalu suurendamiseks. 2023.a. turukindlust vähendasid OPEC+ lubadused vähendada tootmist 6 miljoni barreli võrra päevas ehk umbes 6% ülemaailmsest pakkumisest. Samal ajal seisis OPEC silmitsi nõrgeneva nõudlusega ja oma turuosa langemisega madalaimale tasemele alates COVIDi perioodist.

Maagaasi hinnad on 2023. aasta algusest olnud põhiliselt langustrendis. Uute tarneahelete tekkimine ning Euroopa gaasimahutite suur täituvus annavad kindlust, et gaasiturustabiliseerumine jätkub.

Eestis on toimumas elanikkonnakaitse ja hädaolukordadeks valmistumise võimete üle vaatamine ja korrastamine, Riigikogu kiitis 2023. aasta veebruaris heaks Eesti julgeolekupoliitika alused ning 2024. aasta alguses kinnitas Vabariigi Valitsus elanikkonnakaitse eesmärgid ja tegevusplaani. Riigikantselei juhtimisel töötati välja üleriigiline riskianalüüs ja viidi läbi suurõppus CREVEX 2023. EVK partnerministeeriumid: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Kliimaministeerium, Sotsiaalministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium poliitikakujundajatena jätkasid toimetamisel välja töötamist energia, toidu ja tervishoiu valdkondades hakkama saamiseks pikemaajaliste ja sõjaliste kriiside tingimustes. EVK osaleb neis diskussioonides koostööpartnerina, et vajadusel kokkulepitut poliitikat praktilisel tasandil ellu viia. Lisaks osaleb EVK aktiivse partnerina kriisideks valmisoleku tagamist puudutava õigusruumi uuendamisel.

Venemaa agressioon Ukrainas on andnud EVK-le võimaluse koos partnerorganisatsioonidega analüüsida ja omandada õpikogemusi nii varude hoiustamisel kui varude kasutusele võtmise korraldamisel. Suurimaks sellesisuliseks muutuseks EVK töös on vajadus arvestada sõjalise kriisi stsenaariumiga. Planeerimaks sellekohaseid tegevusi tellis EVK riigivaru kaitstuse analüüsi.

Kokkuvõtvalt jäävad nii Venemaa agressioonisõda Ukrainas kui teised konfliktid veel väga pikalt mõjutama globaalseid turgude ümberkujundamisi. Elanikkonnakaitse, varude ja varustuskindluse teemad on järjest enam päevakorral nii Eestis kui laiemalt Euroopa Liidus, mis tähendab EVK-le vajadust kohandada uue olukorraga, kuid pakuvad ka uusi võimalusi ettevõtte arendamiseks.

3. Tegevus

3.1. Vedelkütusevaru

Eesti Varude Keskuse vedelkütusevaru vastab seaduses nõutud 90 päeva tavatarbimise mahule. 2023. aasta märksõnaks oli jätkuvalt vedelkütusevaru Eestisse toomine. EVK viis majandusaastal läbi 15 vedelkütusevaru hoiu-, roteerimis- ja ostu-müügi hanget ning 2023. aasta lõpu seisuga on EVK suurendanud Eestis asuva vedelkütusevaru osakaalu 77%-ni. Vedelkütusevarude roteerimisega jätkatakse ka 2024. aastal ja bilansipäeva järgselt on suurenenud Eestis hoiatava vedelkütusevaru kogus veel täiendavalt.

EVK on edasi liikunud ka Eestis hoiustatava lennukikütusevaru osakaalu tõstmisega. Bilansipäeva järgselt on sõlmitud lennukikütuse täiendavad hoiustamislepingud ja samuti omandatud õigus lennukütuse soetamiseks, seega on Eestis asuva lennukütuse maht suurenenud 2022. aasta alguse 0 koguselt käesolevaks hetkeks 21 päevani. Eraldi projektina on EVK koostöös AS'iga Tallinna Lennujaam arendamas lennukikütuse hoiustamise ja tankimislahendust Tallinna lennujaamas, mis võimaldab varustusraskuste ületamiseks suurendada Eestis paiknevat lennukikütusevaru veelgi ning panustab riigikaitsele eesmärkidesse.

EVK vedelkütusevaru on kindlustatud ja ettevõtte korraldab vedelkütusevaru säilimise kindlustamiseks regulaarselt inspeksioone.

Siseriiklikult ei ole kütusevaru Eestis kunagi kasutusele võetud ja Eesti tarnekindlus on tänu kütusefirmade vastutustundlikule äritegevusele hästi tagatud. Lisaks EVK varudele on meie kütusmüüjatel tavapärastel ladustatud keskmiselt ühe kuu tavatarbimise mahus nii bensiini kui diislikütuse kommertsvarud.

3.2. Maagaasivaru

Euroopa Liidu liikmesriikidele, mille territooriumil ei ole gaasihoidlaid, sätestati 2022. aastal kohustus hoiustada vähemalt 15 protsenti oma aastases gaasitarbimisest teistes liikmesriikides asuvates terminalides. EVK sai 2022. aasta kevadel Vabariigi Valitsuselt ülesande moodustada Eestile kuni 1TWh ulatuses strateegiline maagaasivaru. Maagaasivaru moodustamiseks viis EVK 2022. ja 2023. aastal läbi hanked ja Vabariigi Valitsuse poolt eesmärgistatud koguses varu on moodustatud. Gaasi hoiustakse Lätis asuvas maa-aluses gaasihoidlas. Arvestades Eesti aastast

gaasitarbimist moodustab riigi strateegiline varu sellest ligikaudu veerandi, mis ületab Euroopa Liidus ühiselt kokkulepitud miinimumtasest märkimisväärselt.

3.3. Tervishoiuvarud

Osana tervishoiuvarudest on EVK hallata ulatusliku nakkuspuhangu jaoks perearstidele, haiglatele, kiirabile ning sotsiaalhoolekande asutustele mõeldud isikukaitsevahendite ühe kuu kriisiaegse tiputarbimisele vastav varu. Selle varu soetas Rahandusministeerium koroonakriisi alguskuudel ja andis 2021. aasta sügisel üle EVK-le. EVK on lähtudes Terviseameti sisendist täiendanud ja uuendanud varus olevaid isikukaitsevahendeid, sealjuures moodustanud osa isikukaitsevahendite varust delegeeritud varuna. Isikukaitsevahendite varu uuendamine on lähtudes aegumistähtaegadest pidev protsess, et tagada varude nomenklatuur ja kogused vastavalt saadud ülesandele. 2023. aastast viidi isikukaitsevahendite uuendamiseks läbi kolm hanget.

Elanikkonnale hoitava tervishoiuvaru koosseisu kuuluvad apteekides müüdavad humaanravimid eesmärgiga suurendada varustuskindlust ning maandada võimalikke pikaajalisi tarnetõrgetega seotud riske. EVK alustas apteegiravimite varu moodustamisega seotud tegevustega 2022. aastal, mil koos partnerorganisatsioonide ja turuosalistega töötati välja varu nomenklatuur. 2022. aastal alanud ja 2023. aastal jätkunud ravimivaru hangetega oli bilansipäeva seisuga osaliselt või täielikult moodustatud humaanravimite 155 toimeaine varu. Tulenevalt tarnetõrgetest varu hankimisel jätkub töö veel täielikult või osaliselt 19 toimeaine varusse saamiseks.

Lisaks humaanravimite moodustamise kohustusele sai EVK 2023. aastal Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt ülesande välja töötada mudel veterinaarravimite varu moodustamiseks. Ülesande täitmiseks kaasas EVK valdkondlikud eksperdid. Bilansipäeva järgselt on hange veterinaarravimite varusse hankimiseks läbi viidud ning varu moodustamisega jõutud poole peale.

Nii humanitaar- kui veterinaarravimite varu põhineb ravimihulgimüüjatega sõlmitud delegeeritud varu lepingutel, millega ettevõtted võtavad kohustuse luua ravimite täiendav laovarude, seda hoiustada ja pidevalt uuendada. EVK korraldab tervishoiuvarude olemasolu ja säilimise kindlustamiseks regulaarselt inspeksioone.

3.4. Toiduvarud

Riigi valmistoiduvaru põhineb delegeeritud varu lepingutel, kus EVK lepingupartneriteks on ettevõtted, kellel on kohustus kokkulepitud hulka toitu ja jooki igal ajahetkel oma ladudes hoida ja seda pidevalt värskena hoida. 2023. aastal uuendati riigi valmistoiduvaru lepinguid ja peaaegselt keskenduti koos Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga toidu varustuskindluse laiendamisele ning uute meetmete väljatöötamisele toidujalgeoleku tagamisel.

Kuna Venemaa agressioon Ukrainas ja sellest tulenenud tarneahelate häired tõstsid hüppeliselt vilja maailmaturu hinda ja kasvas oht globaalse toidukriisi tekkimiseks, sai EVK ülesande moodustada viljavarude. EVK viis 2022. aasta sügisel läbi viljavarude hanke ja veidi vähem kui 20 aastase vaheaja järel oli Eesti riigil alates 2023. aasta jaanuarist kuni augustini taas strateegiline viljavarude, mille maht kattis Eesti kahe kuu inimeste teravilja tarbimise vajaduse.

EVK korraldab toiduvarude olemasolu ja säilimise kindlustamiseks regulaarselt inspeksioone.

Eesti isevarustatuse taset toiduga võib hinnata üldiselt heaks. Meie tootmisettevõtetes, hulgiladudes ja jaekauplustes on enamlevinud toiduainete kaubagruppe mitme kuu tavatarbimise mahu. Eestis kasvatatava toidutarvija maht ületab mitmekordselt sisetarbimise.

3.5. Toimepidevuse ja logistika korraldamine

Kuna varude kättesaadavus oleneb ettevõtjate teenuste kättesaadavusest ja tarneahelate kindlusest, on EVK ülesandeks koostöös oluliste tootjate, laopidajate, teenuste osutajate, aga ka logistikaettevõtete ja teiste partneritega seirata ja tugevdada valdkondlikku toimepidevust.

EVK on oma varuliikide hoiustamislepingutes sätestanud partneritele toimepidevusnõuded, mille kohaselt peab varude kättesaamine olema tagatud olenemata põhiteenuste katkestustest. Lähtudes EVK poolt välja töötatud kontseptsioonist varude logistika korraldamiseks viis ettevõtte 2023. aastal läbi logistikapartneri hanke ja sõlmis logistikateenuse osutamise lepingu. Varude kättesaadavuse tagamiseks hankis EVK 2023. aastal erineva võimsusega elektrigeneraatoreid. Hädaolukordades vedelkütuste varustatuse tagamiseks töötas EVK välja kriisitanklate meetme ja paigutas kommertsilattu riigi tegevusvaruna soetatud diislikütusevaru.

3.6. Pakrineeme sadam

Tagamaks maagaasi varustuskindlust Eestis, omandas EVK 2023. aasta märtsis Vabariigi Valitsuse ja ainuaktsionäri otsuse kohaselt OÜ-lt Pakrineeme Sadam veeldatud maagaasi ujuterminalide vastuvõtmiseks rajatud haalamiskai ja selle teenindamiseks vajaliku kinnistu.

EVK poolt viidi 2023. aastal läbi kai kasutamiseks vajaliku asjaajamise korraldamine, vee erikasutusloa kohased keskkonna uuringud, rajati sadamataristu, ehitati juurdepääsu- ja turvasüsteemid, sõlmiti lepingud sadama operaatoriteenuse, reostustõrje ja töölaeva teenuse, turvateenuse ja muude teenuste osutamiseks ning töötati välja sadamapidamiseks vajalik dokumentatsioon ja hinnakiri. Pakrineeme sadamas on alates 2024. aastast tagatud rahvusvahelistele nõuetele vastava sadamateenuse osutamine ja sadama kasutamine maagaasi varustuskindluse tagamise eesmärgil.

4. Tegevusega kaasnevad olulised keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud

EVK lähtub oma tegevustes ja otsustes säästva arengu põhimõtetest ja prioriteetidest. Peame oluliseks ettevõtte kompetentside kasvatamist ja töötajate arendamist. Väärtustame ja tunnustame kõiki töötajaid vastavalt tööpanusele õiglaselt, olenemata tema soost või tõekspidamistest. Edendame oma töötajate tervist ning kaitseme oma töötajate õigusi.

EVK annab igapäevaselt oma panuse kestlikusse arengusse ning säästvasse eluviisi, sh toetab säästvaid riigihankeid kooskõlas Eesti Vabariigi tegevuspoliitika ja prioriteetidega. Arvestades EVK põhitegevust ning ettevõttele omaniku poolt seatud strateegilisi eesmärke, EVK eelarvet ning kulusid, panustab EVK järgnevasse kestliku arengu eesmärkidesse: kaotada nälg, hea tervis ja heaolu, kvaliteetne haridus, sooline võrdõiguslikkus, puhas vesi ja sanitaartingimused, taskukohane ja puhas energia, inimväärne töö ja majanduskasv, ebavõrdsuse vähendamine, vastutustundlik tarbimine ja tootmine, ookeani ja mereökosüsteemid ning rahu, õiguskaitse ja tugevad institutsioonid.

ARUANDEKUUPÄEVA JÄRGSED SÜNDMUSED

Aruandekuupäeva järgselt ei ole toimunud suuremahulisi soetusi ega tegevusi, millel oleks juhatuse hinnangul mõju bilansile või kasumiaruandele.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE 2023

AS Eesti Varude Keskus on võtnud endale kohustuse rakendada äriühingu juhtimisel hea ühingujuhtimise tava ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus. Ettevõtte ühingujuhtimise aruanne on avaldatud veebilehel www.espa.ee lõigus „Majandusaasta aruanne“.

Ühingujuhtimise heade tavade järgimisel lähtume riigivara seadusest (edaspidi RVS), Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) juhistest ning ettevõtte ülesannete eripärast tulenevalt vedelkütusevaru seaduses, maagaasiseaduses ja hädalokkora seaduses (edaspidi HOS) sätestatud põhimõtetest.

Riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise tagamiseks on ettevõttes moodustatud auditi komitee ja kasutatakse siseaudiitori teenuseid. Tulenevalt ettevõtte töökorraldusest ei ole siseaudiitori ametikoha loomist peetud otstarbekaks.

Ettevõtte järelevalve teostamisega seotud küsimuste lahendamiseks moodustatud auditikomitee ülesandeks on nõukogu nõustamine riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse küsimustes. Riskijuhtimise ja sisekontrolli tagamiseks on juhatus koostanud nõutavad sise-eeskirjad, võtnud vastu vajalikud korrad ja loonud asjakohase aruandlussüsteemi.

Ettevõtte juhtimise korralduses esineb võrdluses HÜT soovituslike juhistega mõningaid erisusi. Mittejärgitavad HÜT juhised puudutavad ettevõtte üldkoosoleku läbiviimise korda ja vedelkütusevaru seadusest tulenevaid erisusi nõukogu liikmete määramisel.

AS Eesti Varude Keskus on välja arendanud, dokumenteerinud ja juurutanud oma juhtimissüsteemi vastavalt standardi ISO 9001:2015 nõuetele.

1. Juhtimine

Ettevõtte on täielikult riigile kuuluv äriühing, mida üldkoosolekul esindab ainuaktsionäri esindajana majandus- ja infotehnoloogiaminister. Seega on HÜT aruandes sätestatud üldkoosolekute emitentide õiguste teostamine olulises osas tagatud ning investorite ja aktsionäride võrdse kohtlemise reeglid, mida tuleks rakendada laiemal omanike ringiga ühingu töö korraldamisel, EVK juhtimisel ei kohaldu.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) valitsemisel olevate äriühingute juhtimise korraldamisel lähtutakse riigi enamusosalusega ettevõtetele kehtestatud üldkoosolekute töökorrast. Töökorras esitatud nõuded on täienduseks riigivara seaduses sätestatud riigi äriühingu juhtimise põhimõtetele. Töökorras on muuhulgas sätestatud:

- üldkoosoleku pädevus
- üldkoosolekute juhtimise, läbiviimise, koosolekul osalemise kord
- nõuded üldkoosoleku kutse, päevakorra, protokollimise ja eelnõude osas
- üldkoosoleku otsuste langetamise, nende vormistamise ja avaldamise kord.

Üldkoosoleku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist.

2. Nõukogu

Ettevõtte tegevust ja juhtimist korraldab ning järelevalvet juhatuse tegevuse üle teostab nõukogu. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ja aktsionäri parimates huvides ning osaleb ühingu tegevust puudutavate oluliste otsuste tegemisel.

Põhikirja kohaselt on ettevõttel kolmeks aastaks valitud kuni kuus nõukogu liiget, kellest pooled on riigi ja pooled ettevõtjate esindajad. Nõukogu liikmed määrab ja kutsub tagasi üldkoosolekul ainuaktsionäri esindav majandus- ja infotehnoloogiaminister. Nõukogu esimehe valib üldkoosolek riigipoolsete nõukogu liikmete seast. Ettevõtte nõukogu moodustamise erisus, mille kohaselt valitakse vähemalt üks nõukogu liige kütuse müüjaid ühendava organisatsiooni esitatud kandidaatide hulgast, on sätestatud vedelkütusevaru seaduse §-s 14.

2023. aastal oli ettevõtte nõukogu koosseis järgmine:

- Timo Tatar – MKM-i, hiljem Kliimaministeeriumi energeetika- ja maavarade asekanstler
- Erkki Tori – Riigikantselei julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonidirektor
- Viola Murd – Siseministeeriumi pääste, hädaabi ja kriisireguleerimise asekanstler
- Jaan Lepp – ettevõtja, logistikaekspert
- Raul Puusepp – AS Tallinna Kaubamaja Grupp juhatuse esimees
- Mart Raamat – MTÜ Eesti Õliühing, hiljem MTÜ Eesti Transpordikütuste Ühing tegevjuht

Üldkoosoleku otsusega on nõukogu esimehe tasu 1000 eurot kuus ja nõukogu liikme tasu 500 eurot kuus. Nõukogu liikme tasule võib lisanduda täiendav tasu nõukogu organi tegevuses osalemise eest. Sellisteks organiteks võivad olla auditikomitee või hangete hindamiskomisjon. Nõukogu liikmetele maksti 2023. aastal tasudena kokku 42 000 eurot.

Vastavalt põhikirjale moodustab nõukogu ettevõtte auditikomitee. 2023. aastal töötas auditikomitee koosseisus:

- Priit Laaniste – auditikomitee esimees
- Rein Vaks – MKM-i energeetika osakonna energiaturgude valdkonnajuht
- Jaan Lepp – EVK nõukogu liige

3. Juhatuse

Ettevõttel on kolmeliikmeline juhatus, kuhu kuuluvad juhatuse esimees Ando Leppiman ja juhatuse liikmed Priit Enok ning Priit Ploompuu.

Vastavalt ettevõtte põhikirjale ei või juhatuse liikmeks olla samal ajal riigi tegevusvaru koosseisu kuuluvate kaubagruppide müügi või samade kaubagruppide hoiuteenuse tegevusalal tegutseva mistahes juriidilise isiku osanik või juhtimisorgani liige ega ka isik, kelle suhtes kohus on kohaldanud juhatuse liikmena tegutsemise keeldu või ettevõtluskeeldu, samuti isik, kellel on keelatud tegutseda samal tegevusalal, millel tegutseb aktsiaselts, või kellel on keelatud olla juhatuse liige seaduse või kohtulahendi alusel. Korruptsioonivastase seaduse mõistes on EVK juhatuse liikme staatus võrdsustatud ametiisiku staatusega, kel on kohustus pidada kinni tegevus- ja toimingupiirangutest.

Juhatus teeb igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhtimisotsuste tegemisel lähtub juhatus äriühingu parimatest huvidest jättes kõrvale isiklikud ja/või ühegi kontrolliva osapoole huvid. Juhatus kohustub tagama ettevõtte jätkusuutliku arengu vastavalt ettevõtte ülesannetele, üldkoosoleku ning nõukogu seatud eesmärkidele ja strateegiale. Toiminguteks, mis väljuvad ettevõtte igapäevase majandustegevuse raamest, vajab juhatus nõukogu kooskõlastust. Juhatus tagab nõukogu liikmete pideva informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest. Juhatuse liikmetele maksti 2023. aastal tasudena kokku 351 333 eurot.

4. Teabe avaldamine ja aruandlus

Ettevõtte avaldab oma veebilehel pidevalt informatsiooni ühingu juhtimise, tööpõhimõtete, riigi vedelkütusevaru, maagaasivaru ja tegevusvaru korralduse, asjakohaste regulatsioonide ning avalike hangete kohta. Veebilehel on avaldatud ühingu põhikiri, aastaaruanded, kvartaliaruanded ja varumakseid puudutav info.

Aruandluse korraldamisel lähtub ettevõtte riigivaraseaduses, vedelkütusevaru seaduses, maagaasiseaduses, hädalukorra seaduses, avaliku teabe seaduses, Euroopa Nõukogu toomafta ja/või naftatoodete miinimumvaru direktiivis ja EVK põhikirjas sätestatust. Ettevõtte tegevuse eripärast tulenevalt peab juhatus üksikasjalikku ja pidevalt ajakohastatavat arvestust kogu soetatud ja hoiustatud varu koosseisu kohta ning edastab vajalikud aruanded nii MKM-le kui vedelkütusevaru osas ka Statistikaametile. Statistikaamet esitab aruande põhjal Euroopa Komisjonile kokkuvõtlikud andmed vedelkütusevaru koosseisu ja varu koguste kohta. Iga-aastaselt esitab ettevõtte Euroopa Komisjonile aruande, milles märgitakse meetmed, mille abil tagatakse vedelkütusevaruvaru kättesaadavuse ja kontrolli. Hädalukorra seaduse kohaselt on ettevõttel kohustus esitada kaks korda aastas MKM-le andmed oma valduses oleva varu koosseisu, koguse, aegumise tähtpäevade, asukohtade ja varu omanike kohta.

5. Finantsaruandlus ja raamatupidamise auditeerimine

Ettevõttel on kohustus esitada nelja kuu jooksul majandusaasta lõppemisest, seega hiljemalt iga aasta 30. aprilliks, auditeeritud ja nõukogu poolt kinnitatud majandusaasta aruanne. Raamatupidamise aastaaruande koostamise eest vastutab juhatus, aruande kontrollimise eest audiitor ja nõukogu. Vajadusel osaleb audiitor majandusaasta aruande nõukogule esitlemisel.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	24 620 909	18 307 604	2
Nõuded ja ettemaksed	5 574 553	747 335	3
Varud	329 943 659	304 007 277	4
Kokku käibevarad	360 139 121	323 062 216	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	66 237	0	3
Materiaalsed põhivarad	31 949 981	56 656	5
Kokku põhivarad	32 016 218	56 656	
Kokku varad	392 155 339	323 118 872	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	2 537 492	5 154 567	7
Sihtfinantseerimine	4 748 038	3 532 860	9
Kokku lühiajalised kohustised	7 285 530	8 687 427	
Kokku kohustised	7 285 530	8 687 427	
Omakapital			
Aktiivkapital nimiväärtuses	323 862 100	220 991 600	10
Registreerimata aktiivkapital	0	34 870 500	10
Ülekurss	24 642 953	24 642 953	10
Kohustuslik reservkapital	1 961 648	1 438 492	
Muud reservid	21 290 866	17 501 178	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 673 878	4 523 616	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 438 364	10 463 106	
Kokku omakapital	384 869 809	314 431 445	
Kokku kohustised ja omakapital	392 155 339	323 118 872	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	30 456 937	24 881 966	11
Muud äritulud	5 656 616	7 741 058	12
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-22 564 625	-15 920 150	
Mitmesugused tegevuskulud	-9 392 786	-5 587 031	13
Tööjõukulud	-1 117 629	-698 826	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-521 584	0	5
Muud ärikulud	-144 768	-97 375	
Ärikasum (kahjum)	2 372 161	10 319 642	
Intressitulud	363 885	25 323	2
Intressikulud	-8	-9	
Muud finantstulud ja -kulud	-297 674	118 150	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	2 438 364	10 463 106	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 438 364	10 463 106	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	2 372 161	10 319 642	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	521 584	0	5
Muud korrigeerimised	-5 288 641	-7 667 570	9
Kokku korrigeerimised	-4 767 057	-7 667 570	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-4 824 068	-175 889	3
Varude muutus	-25 936 382	-153 328 788	4
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-2 617 075	4 544 728	7
Laekumised sihtfinantseerimisest	6 503 819	6 050 000	9
Kokku rahavood äritegevusest	-29 268 602	-140 257 877	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-32 414 909	-56 656	5
Laekunud intressid	294 498	13 169	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-32 120 411	-43 487	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud intressid	-8	-9	
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest	68 000 000	145 000 000	10
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	-12 419	-228 260	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	67 987 573	144 771 731	
Kokku rahavood	6 598 560	4 470 367	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	18 307 604	13 490 827	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	6 598 560	4 470 367	
Valuutakursside muutuste mõju	-285 255	346 410	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	24 620 909	18 307 604	2

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Aktiivkapital nimiväärtuses	Registreerimata aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
31.12.2021	135 505 053	0	0	1 391 944	17 320 278	4 751 064	158 968 339
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	0	10 463 106	10 463 106
Emiteeritud aktiivkapital	85 486 547	34 870 500	24 642 953	0	0	0	145 000 000
Muutused reservides	0	0	0	46 548	180 900	-227 448	0
31.12.2022	220 991 600	34 870 500	24 642 953	1 438 492	17 501 178	14 986 722	314 431 445
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	0	2 438 364	2 438 364
Emiteeritud aktiivkapital	102 870 500	-34 870 500	0	0	0	0	68 000 000
Muutused reservides	0	0	0	523 156	3 789 688	-4 312 844	0
31.12.2023	323 862 100	0	24 642 953	1 961 648	21 290 866	13 112 242	384 869 809

Täpsem informatsioon aktiivkapitali kohta on toodud lisas 10 ja dividendide kohta lisas 8.

Muude reservidena kajastatakse vedelkütuse varumaksete ülejäägi reserv, vedelkütusevarude rotatsioonide reserv.

Vedelkütuse varumaksete ülejäägi reservi kasutatakse tegevuskulude katmiseks järgnevatel perioodidel. Vastav kohustus tuleneb vedelkütusevaru seaduse § 10 lõikest 4, mis sätestab, et kui kalendriaastal tasutud varumakse kogusumma ületab vastava kalendriaasta varu haldamiskulud, võetakse ülelaekunud summa arvesse järgmisel varumakse määra kehtestamisel. Eeltoodust tulenevalt ei tohi kalendriaastal ülelaekunud varumakset arvestada jaotamata kasumi hulka ning vastavas summas ülelaekunud varumakse kajastatakse seega vedelkütuse varumaksete ülejäägi reservina muude reservide real.

Algsaldo 01.01.2023 oli 1 367 239 eurot. 2022.a. majandusaasta aruande kinnitamisel vedelkütuse varumaksete ülejäägi reservi ümber ei hinnatud. Lõppsaldo 31.12.2023 on 1 367 239 eurot.

Vedelkütusevarude rotatsioonide reserv on loodud tulevaste perioodide varude rotatsioonide võimaliku kahjumi katmiseks. Reserv tekkis 2011. a. vedelkütusevarude rotatsiooni tulemusel vana varu müügitulude ja kaalutud keskmise soetusmaksumuse vahet. Algsaldo 01.01.2023 oli 16 133 939 eurot. 2022. a. majandusaasta aruande kinnitamisel hinnati vedelkütusevarude rotatsioonide reserv ümber. Reservi suurendati 3 789 688 euro võrra. Lõppsaldo 31.12.2023 on 19 923 627 eurot.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

AS Eesti Varude Keskus (edaspidi ettevõtte) 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täpsustavad rahandusministri määrusega kinnitatud Raamatupidamise Toimkonna juhendid. AS Eesti Varude Keskus kui riigi tütarettevõtja, lähtub ettevõtte aastaaruande koostamisel ka avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud nõuetest.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse meetodist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja rahalähenditena kajastatakse lühiajalisi kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. panga arvelduskontodel olev raha, üleöö deposiidid ja kuni kolmekuulised tähtajalised katkestatavad deposiidid.

Rahavoogude aruandes on äritegevuse rahavood kajastatud kaudmeetodil ja investeerimis- ning finantseerimistegevusest tulenevad rahavood kajastatud otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute esmasel kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandekuupäeva seisuga ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga finantstuludes ja -kuludes.

Nõuded ja ettemaksed

Kõiki nõudeid (näit. nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud tuletisinstrumendid, kajastatakse bilansis üldjuhul korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajalistena kajastatakse nõudeid, mis arveldatakse 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast. Kõiki muid nõudeid kajastatakse pikaajaliste nõuetena.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas (mis on kajastatud näiteks arvel, lepingus või muul alusdokumendil).

Nõuete laekumise tõenäosuse hindamisel analüüsitakse võlgniku maksevõimet. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii aruandekuupäevaks teadaolevaid kui ka aruandekuupäeva järgselt selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõuete laekumise tõenäosust.

Kui nõue on algselt hinnatud ebatõenäoliselt laekuvaks ning kantud tegevuskuludesse, kuid hiljem selgub, et nõude laekumine on täiesti ebarealistlik, tunnistatakse nõue lootusetuks ning kantakse bilansist välja. Täiendavat kulu sel hetkel enam ei teki. Nõue loetakse lootusetuks, kui ettevõtte puuduvad igasugused võimalused nõude kogumiseks (näit. võlgnikule on väljakuulutatud pankrot ning pankrotipesas olevatest varadest ei piisa nõude tasumiseks).

Juhul, kui varem tehtud hinnang ebatõenäoliselt laekuvate või lootusetute nõuete summa kohta hiljem muutub, kajastatakse see hinnangu muutuse perioodi kasumiaruandes ning mitte korrigeerides tagasiulatuvalt eelmisi perioode. Ebatõenäolise või lootusetu nõude laekumine näidatakse kulu vähendusena perioodis, mil laekumine toimub.

Pikaajalised intressi mitteteenivad nõuded kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades avaliku sektori finantsarvestuse ja

-aruandluse juhendiga kindlaks määratud diskontomäär 4% aastas.

Varud

Ettevõtte kajastab varudena oma põhikirjalise tegevuse käigus soetatud vedelkütusevaru, strateegilist gaasivaru, isikukaitsevahendite varu ja toimepidevuse varu.

Varu on hädalukorra lahendamiseks või selle ohu tõrjumiseks ning riigi varustuskindluse, riigi julgeoleku ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks vajalikud tooted, mis on ettevõtte omandis.

Delegeeritud varu on varu, mis ei ole ettevõtte omandis, kuid mille omandamine või kasutamine on ettevõttele eelnevalt sõlmitud lepingutega tagatud.

Ettevõtte kõik varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist tuleneva erinõudena kajastatakse varude soetamisega kaasnev mittetagastatav käibemaks ja lõiv kuludes. Kütusevarude soetamisega kaasnev kütuseaktsiis kapitaliseeritakse varude maksumusse.

Vedelkütuse varu:

Vastavalt vedelkütusevaru seadusele võib ettevõtte moodustada varu järgmistest energiatoodetest: bensiin, reaktiivkütus ja diislikütus.

VKVS § 1 lõike 2 kohaselt on vedelkütusevaru riigi käsutuses või kontrolli all olev kindlaksmääratud energiatoodete kogus, mis moodustatakse riigi varustuskindluse kõrge taseme, riigi julgeoleku ning rahvusvaheliste lepingute alusel võetud kohustuste täitmise ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks, kasutades rahvusvaheliste organisatsioonide ja Euroopa Liidu liikmesriikide solidaarsusel põhinevaid usaldusväärseid ja läbipaistvaid mehhanisme.

Vastavalt VKVS-ile saab varude kasutusele võtmine toimuda vaid Vabariigi Valitsuse korraldusel kütuste varustusraskuste ilmnemise korral. Varustamisraskus on Euroopa Liidu või Rahvusvahelise Energiaagentuuri liikmesriikidesse tehtavate energiatoodete tarnete märkimisväärne ja järsk vähenemine.

Varu roteerimisel võib varu müüa turuhinnaga ning tingimusel, et varu müügil ja taassoetamisel on energiatoodete hinnarisk maandatud.

Ettevõtte võib vedelkütuse varusid müüa varude vähendamise eesmärgil, kui olemasolev varu kogus ületab kohustuslikku varu kogust rohkem kui viis protsenti. Samas võib VKVS § 17 lõike 2 kohaselt varu müüa ainult turuhinnaga, kuid mitte madalama hinnaga kui vastava kütuseliigi kaalutud keskmine soetushind. Soetushinnast madalama hinnaga müük on lubatud valdkonna eest vastutava ministri loal.

Vedelkütuse varu vähendamisel tuleb arvestada, et ka tulevikus oleks varu hoidmise kohustus täidetud 90 päeva keskmise päevase puhasimpordi alusel tingimusel, et riigisisest toodetud energiatoodete eksport puudub.

Toodud definitsioonist tulenevalt ei hoita vedelkütusevarusid tavapärase äritegevuse eesmärgil.

Eeltoodust lähtuvalt ning kuna ettevõtte üheks ülesandeks on Eesti Vabariigi vedelkütusevaru moodustamine ja haldamine ning selle uuendamise korraldamise vastavalt hädalukorra seadusele ja vedelkütusevaru seadusele, siis ei hinda ettevõtte aruandekuupäeva seisuga vedelkütusevarusid madalamana neto realiseerimisväärtus või soetusmaksumus lähtuvalt aruandekuupäeva seisuga vedelkütuse turuhindadest. Varusid mõõdetakse ja kajastatakse kuludes lähtuvalt kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodist.

Isikukaitsevahendite varud:

Isikukaitsevahendite varude üle peetakse arvestust FIFO meetodil partiide põhisel, kuna varudel on erinevad aegumistähtajad. Seetõttu võetakse kasutusse või müüakse varud nende aegumistähtaegade järjekorras. Isikukaitsevahendite arvelevõtmise järel mõõdetakse neid bilansis madalamana kas soetusmaksuses või neto realiseerimisväärtuses.

Vastavalt hädalukorra seadusele müüakse varu uuendamisel või vähendamisel turuhinnaga, välja arvatud siis, kui varu vähenemine on tingitud selle kasutusele võtmisest.

Strateegiline gaasivaru:

Ettevõtte üheks ülesandeks on Eesti Vabariigi strateegilise gaasivaru moodustamine ja haldamine ning selle uuendamise korraldamine vastavalt hädaolukorra seadusele. Sellest lähtuvalt sarnaselt vedelkütusevarule ei hoita strateegilist gaasivaru tavapärase äritegevuse eesmärgil ning ei hinnata bilansipäeval madalamana soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses vastavalt turuhinnale.

Vastavalt hädaolukorra seadusele müüakse varu uuendamisel või vähendamisel turuhinnaga, välja arvatud siis kui varu vähenemine on tingitud selle kasutusele võtmisest.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta.

Materiaalse põhivara kapitaliseerimise alampiir on 10 000 eurot. Maa võetakse soetusmaksumuses arvele maksumusest olenemata.

Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse kulusse.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Erinõudena ei kapitaliseerita põhivara maksumusse varade soetamisega seotud makse ja lõive. Samuti ei kapitaliseerita vara tellimisega seotud kulusid (hankekonkursi korraldamine, tellija järelvalve), kui seda tehakse oma töötajate poolt ning nende suurus ei ole usaldusväärselt määratav või oluline.

Liitumistasu kajastatakse osana infrastruktuuritrassiga liitunud põhivara objekti soetusmaksumusest, kui liitumistasu ületab põhivara arvelevõtmise piirmäära, ning kuluna, kui see jääb alla põhivara soetusmaksumuse piirmäära.

Põhivara võib arvele võtta kogumina ainult juhul, kui kogum moodustab ühesuguse kasutuseaga terviku ja kogumi soetusmaksumus algab vähemalt põhivara kapitaliseerimise alampiirist.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatavalt.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Varade väärtuse teste ei tehta ja varade väärtuse langust kaetavale väärtusele ei kajastata avaliku teenuse osutamiseks vajalike põhivarade puhul, kui vara väärtus ei ole langenud selle rikkumise või muul põhjusel osaliselt või täielikult kasutusest eemaldamise tõttu.

Aruandeaasta lõpul hinnatakse mittekasutatava vara tõenäolist neto realiseerimismaksumust ja vara hinnatakse alla, kui bilansiline jääkväärtus on sellest kõrgem.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Kasutusrendile võetud varadele rendiobjektile tehtud rendilepinguga hõlmamata parendused, remondi ja hoolduse kulutused kajastatakse põhivara soetusena kui kulutused vastavad materiaalse põhivara mõistele. Kuna rendileandja ei ole avaliku sektori üksus, amortiseerib rentnik vastava põhivara kuludesse rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb neist on lühem.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10000 eurot.

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised - kasutusrendile võetud kontori remont	5 aastat
Ehitised - rajatised	10-50 aastat
Muud masinad ja seadmed	10 aastat

Rendid

Rendilepingut loetakse kapitalirendiks juhul, kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule, vastasel juhul loetakse rendilepingut kasutusrendiks.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Tuletisinstrumente kajastatakse nende õiglases väärtuses ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "intressikulud". Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui ettevõttel lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustise summat on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Sihtfinantseerimine

Ettevõtte on saanud nii tegevustoetuse kui sihtfinantseerimise tegevuskulude katteks.

Toetustena kajastatakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud, vahendatud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.

Toetuste kajastamisel lähtutakse avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis toodud põhimõtetest.

Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

- sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdukatega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
- tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.

Tegevustoetus kajastatakse tuluna raha laekumisel.

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisulist tagasinõuet või laekumata jäämise riski. Kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Sihtfinantseerimist kajastatakse bilansis esmakordselt raha laekumisel või sihtfinantseerimisega seotud nõuete, kohustiste, tulude ja kulude arvelevõtmise kuupäeval.

Kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle arvel ei ole veel kulutusi tehtud, kajastatakse saadud vahendid ettemaksena. Kui sihtfinantseerimise saamisega seotud kulutused on tehtud ja puudub sisuline toetuse laekumata jäämise risk, kuid toetus on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja ettevõtte põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Tulud

Ettevõtte tuluks on vedelkütuse- ja gaasivarude haldamiskulude katteks varumaksjate poolt tasutavad varumaksed.

Vedelkütuse varumakse maksjateks on kütuseaktsiisi maksjad, aktsiisimaksja puudumise korral isikud, kes kütuse tarbimisse lubavad ning isikud, kes varustavad Eestis tangitavat õhusõidukit reaktiivkütusega. Gaasi varumakse maksjaks on võrguettevõtjad.

Varumaksed tasutakse ilma eelneva nõudeta varu haldaja arvelduskontole hiljemalt iga kuu 15. kuupäevaks suuruses, mis vastab varumakse maksja poolt eelneval kalendrikuul tarbimisse lubatud kütuse kogusele või tarbijatele müüdüd gaasi kogusele ja kehtivatele kütuse ja gaasi varumaksete määradele.

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised kauba omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale, kui tulu müügitehingust saab usaldusväärselt mõõta, kui tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline ja kui tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulutused, mis tõenäoliselt osalevad majandusliku kasu tekitamisel järgmistel perioodidel, kajastatakse nende tekkimise hetkel varana ning kajastatakse kuluna perioodi(de)l, mil nad loovad majanduslikku kasu (näiteks kulutused materiaalsele põhivarale). Kulutused, mis osalevad majandusliku kasu tekitamisel aruandeperioodil või ei osale majandusliku kasu tekitamisel, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Kasumiaruande rida „Kaubad, toore, materjal ja teenused“ sisaldab vedelkütusevarude roteerimisel tekkinud kulu varude müügist.

Maksustamine

Vastavalt Eesti Vabariigi seadustele ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kehtiv maksumäär on 20%; tasumisele kuuluv maksusumma moodustab 20/80 netoväljamaksest.

Maksustamissüsteemi eripära tõttu ei teki ajutisi erinevusi varade ja kohustiste maksustamisväärtuste ning raamatupidamislike jääkväärtuste vahel ning seetõttu ei teki ka edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksustatakse maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt.

Regulaarselt makstavatele dividendidele rakendub madalam maksumäär 14% (14/86 netoväljamaksest).

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda dividendide välja maksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Ettevõtte aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning nende lähedasi pereliikmeid;
- sihtasutusi, mittetulundusühinguid ja äriühinguid, kelle üle eelmises punktis nimetatud isikutel üksi või koos pereliikmetega on valitsev või oluline mõju.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse lähtuvalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist raamatupidamise aastaaruandes informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või ettevõtte sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandekuupäeva, 31. detsembri 2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Tuletisinstrumentid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel soetusmaksumuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval. Pärast esmast kajastamist hinnatakse neid igal aruandekuupäeval ümber nende hetke õiglasele väärtusele. Väärtuse muutusest tekkinud kasumite või kahjumite kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina (sh valuuta- ja kütuse ning gaasihinna SWAP tehingud) ja kui on, siis maandatava objekti olemusest.

Kui ettevõtte kasutab riskimaandamisarvestuse erireegleid, dokumenteerib ettevõtte tehingu sõlmimisel riski juhtimise eesmärgi ja strateegia, riskimaandamise suhte liigi, maandatava riski kirjelduse, riskimaandamise objekti ning maandava instrumendi. Samuti dokumenteeritakse riskimaandamise efektiivsuse nõuete täitmine ning võimalikud ebaefektiivsuse allikad.

Riskimaandamisinstrumentide kogu õiglast väärtust liigitatakse kas pikaajalise vara või kohustisena, kui maandatava objekti järelejäanud eluiga on rohkem kui 12 kuud ja lühiajalise vara või kohustisena, kui maandatava objekti järelejäanud eluiga on vähem kui 12 kuud.

Rahavoo riskimaandamine

Alates 2012. aastast kasutab ettevõtte rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärgiks on fikseerida soetatavate varude (kütus ja gaas) hinnad ning maandada hinna muutumise riski.

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivne osa kajastatakse omakapitalis. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse hindamise hetkel kasumiaruandes.

Riskimaandamisinstrumentide lepingud on sõlmitud mahus, mis vastavad roteeritavate vedelkütusevarude või soetatavate gaasivarude kogustele.

Realiseerunud hinna katmisest tekkinud summad loetakse vastavalt ostusumma (varud) või müügisumma (tulud) koosseisu, olenemata, kas need olid hinna kõikumise maandamiseks sõlmitud lepingud või mitu lepingut sealjuures oli.

Kui riskimaandamisinstrument ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumitele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul realiseerumisel. Kui prognoositava tehingu toimumisi enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumenti kasum või kahjum kasumiaruandes finantstulude või -kuludena.

Tuletisinstrumente, mida ei ole määratletud riskimaandamisinstrumentina, kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande. Selliste tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes finantstulude või -kuludena.

Riskimaandamise efektiivsuse hindamine

Juhatus hindab avatud positsiooniga riskimaandamisinstrumenti efektiivsust võrreldes omavahel maandava instrumendi ja alusvara õiglase väärtuse muutusi. Kui riskimaandamisinstrument on sõlmitud mahus, mis vastab müüdava või soetatava objekti kogusele ning kui hinnastamisperiood kui ka hinnastamisel kasutatav alusvara on vastavuses, on prognoositav riskimaandamine efektiivne.

Riskimaandamise efektiivsust hinnatakse järgmistel hetkedel:

- riskimaandamistehingu tegemise hetkel
- aruandekuupäeval
- riskimaandamistehingu realiseerumise päeval

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	21 108 742	18 307 604
Üleöödeposiit	1 012 208	0
Lühiajaline hoius	2 499 959	0
Kokku raha	24 620 909	18 307 604

Intressitulu teeniti üleöödeposiidilt ja tähtajalistelt hoiustelt aruandeaastal 357 310 (2022: 25 333) eurot.

Aruandekuupäevaks kogunenud intressinõuded summas 82 271 (2022:12 884) eurot kajastatakse Lisas 3.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	5 271 237	5 205 000	66 237	
Ostjatelt laekumata arved	5 271 276	5 205 039	66 237	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-39	-39	0	
Muud nõuded	82 849	82 849	0	
Intressinõuded	82 271	82 271	0	2
Viitlaekumised	578	578	0	
Ettemaksed	216 180	216 180	0	
Tulevaste perioodide kulud	89 451	89 451	0	
Muud makstud ettemaksed	126 729	126 729	0	
Tagatisdeposiidid	70 524	70 524	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	5 640 790	5 574 553	66 237	

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	570 182	570 182		
Ostjatelt laekumata arved	570 221	570 221		
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-39	-39		
Muud nõuded	12 884	12 884		
Intressinõuded	12 884	12 884		2
Ettemaksed	93 745	93 745		
Tulevaste perioodide kulud	93 743	93 743		
Muud makstud ettemaksed	2	2		
Tagatisdeposiidid	70 524	70 524		
Kokku nõuded ja ettemaksed	747 335	747 335		

Ostjate laekumata arvete pikaajaline nõue on kajastatud nüüdisväärtuses. Kuna nõue on intressi mitteteeniv, on nüüdisväärtus leitud vastavalt avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile nõude diskonteerimisel 4% diskontomääraga.

Tagatisdeposiidid moodustati 2022 aastal ning muutusi nendes 2023. aastal ei toimunud.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Vedelkütusevarud	170 955 724	167 745 378
Isikukaitsevahendite varud	2 089 208	2 654 053
Maagaasivaru	156 784 847	133 607 846
Toimepidevuse varu	113 880	0
Kokku varud	329 943 659	304 007 277

Isikukaitsevahendite varu moodustamist alustati 2021. aastal kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium andis varud üle mitterahalise sissemakse teel omakapitali.

Ettevõtte on lähtudes Terviseameti sisendist täiendanud ja uuendanud varus olevaid isikukaitsevahendeid, sealjuures moodustanud osa isikukaitsevahendite varust delegeeritud varuna.

Ettevõtte sai 2022. aasta kevadel Vabariigi Valitsuselt ülesande moodustada Eestile kuni 1TWh ulatuses strateegiline maagaasivaru. Ühtekokku viidi 2022. aastal läbi viis hanget, mille tulemusel moodustati 2022. aasta lõpuks maagaasivaru koguses 650 MWh. 2023. aastal täideti ettevõttele pandud ülesanne, kui täiendavalt soetati 350 MWh.

Toimepidevuse varu moodustavad riigi tegevusvarude kasutusele võtmise eesmärgil elektrikatkestuste tingimustes (nt. varude ladudest väljastamiseks, apteegis või kütusetanklas teenuse tagamiseks, side toimimiseks) soetatud elektrigeneraatorid.

Delegeeritud varud:

Delegeeritud varud on varud, mis on moodustatud hoiustamislepingutega ning mis seetõttu ei kajastu ettevõtte bilansis. Ettevõtte hoiab delegeeritud varudena toiduvaru, ravimivaru ning osaliselt isikukaitsevahendite varu.

Valmistoiduvaru ning ravimivaru põhinevad delegeeritud varu lepingutel, mille osas on ettevõttel eelisostuõigus.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

					Kokku
	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Lõpetamata projektid	
31.12.2022					
Soetusmaksumus	0	0	0	56 656	56 656
Akumuleeritud kulum	0	0	0	0	0
Jääkmaksumus	0	0	0	56 656	56 656
Ostud ja parendused	1 501 225	30 562 461	351 223	0	32 414 909
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	1 501 225	0		0	1 501 225
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		30 562 461		0	30 562 461
Muud ostud ja parendused			351 223	0	351 223
Amortisatsioonikulu	0	-518 657	-2 927	0	-521 584
Ümberliigitamised	0	56 656	0	-56 656	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest	0	56 656	0	-56 656	0
31.12.2023					
Soetusmaksumus	1 501 225	30 619 117	351 223	0	32 471 565
Akumuleeritud kulum	0	-518 657	-2 927	0	-521 584
Jääkmaksumus	1 501 225	30 100 460	348 296	0	31 949 981

Ehitiste all kajastatakse rajatise ning rendipinnal tehtud parendus- ja remonditööd.

Rajatised on LNG kai ning muud LNG kaiga seotud, turva-, valgustus- ja elektrivarustuse rajatised.

Lõpetamata projektide hulgas kajastatud rendipinnal tehtud parendus- ja remonditööd klassifitseeriti ümber ehitiste alla ruumide kasutusvalduse üleandmisel.

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	17 066	22 703
Üksikisiku tulumaks	19 827	9 700
Erisoodustuse tulumaks	908	272
Sotsiaalmaks	34 074	16 829
Kohustuslik kogumispension	1 673	711
Töötuskindlustusmaksed	817	630
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	74 365	50 845

Maksuvõlad on kajastatud lisas 7.

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 378 427	2 378 427	
Võlad töövõtjatele	81 779	81 779	
Maksuvõlad	74 365	74 365	6
Muud võlad	2 909	2 909	
Saadud ettemaksed	12	12	
Muud saadud ettemaksed	12	12	
Kokku võlad ja ettemaksed	2 537 492	2 537 492	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	4 989 230	4 989 230	
Võlad töövõtjatele	111 116	111 116	
Maksuvõlad	50 845	50 845	6
Muud võlad	3 364	3 364	
Saadud ettemaksed	12	12	
Muud saadud ettemaksed	12	12	
Kokku võlad ja ettemaksed	5 154 567	5 154 567	

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	10 489 794	11 998 680
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	2 622 448	2 988 042
Kokku tingimuslikud kohustised	13 112 242	14 986 722

Aastatel 2021-2023 dividende ei makstud. Seega võimalikke dividende, mida saaks maksustada tulumaksumääraga 14/86 aruandeaastal ei ole (2022: 133 333 eurot). Dividendide väljamaksmisel rakenduks ainult tulumaksumäär 20/80.

Jaotamata kasum seisuga 31.12.2023 on 13 112 242 (2022:14 986 722) eurot. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võiks kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 2 622 448 (2022:2 988 042) eurot. Dividendidena saab välja maksta 10 489 794 (2022:11 998 680) eurot.

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise välja arvutamisel on lähtutud eeldusest, et jaotamata netodividendid ja nende maksmisega kaasnev tulumaks kokku ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2023. a.

Lisa 9 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

	31.12.2021	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2022	Lisa nr
	Kohustised			Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium - Sihtfinantseerimine tegevusvarude moodustamiseks ja haldamiseks	5 150 430	5 200 000	6 817 570	3 532 860	12
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium -Tegevustoetus	0	850 000	850 000	0	12
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	5 150 430	6 050 000	7 667 570	3 532 860	12
Kokku sihtfinantseerimine	5 150 430	6 050 000	7 667 570	3 532 860	12

	31.12.2022	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2023	Lisa nr
	Kohustised			Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium - Sihtfinantseerimine tegevusvarude moodustamiseks ja haldamiseks	3 532 860	5 500 000	4 284 822	4 748 038	12
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium -Tegevustoetus	0	1 000 000	1 000 000	0	12
Tallinna toetus konverentsi korraldamiseks	0	3 819	3 819	0	12
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 532 860	6 503 819	5 288 641	4 748 038	12
Kokku sihtfinantseerimine	3 532 860	6 503 819	5 288 641	4 748 038	12

Rahavoogude aruandes on kajastatud aruandeperioodil laekunud tegevustoetus ja sihtfinantseerimine kokku real "Laekumised sihtfinantseerimisest" ning kasumiaruandes kajastatud summad kokku real "Muud korrigeerimised".

Lisa 10 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	323 862 100	220 991 600
Aktsiate arv (tk)	3 238 621	2 209 916
Aktsiate nimiväärtus	100	100

Seisuga 31.12.2023 on ettevõtte aktsiakapital 323 862 100 (2022:220 991 600) eurot.

2023. aastal muudeti ettevõtte põhikirja järgmiselt - aktsiaseltsi miinimukapitali suurendati 50 000 000 (viiekümne miljonit) eurolt 150 000 000 (ühesaja viiekümnele miljonile) eurole, maksimumkapitali suurusega 400 000 000 (nelisada miljonit) eurot jäeti samaks.

Seisuga 31.12.2022 oli ettevõtte registreerimata aktsiakapitali 34 870 500 eurot. Kandeavaldus aktsiakapitali suurendamiseks esitati 30.12.2022 ning registreeriti 05.01.2023.

Täiendavalt maksis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 2023. aastal ettevõtte aktsiate eest rahaliste sissemaksetena 68 000 000 (2022: 145 000 000) eurot, sealhulgas nimiväärtuses 68 000 000 (2022:120 357 047) eurot ning ülekursina 0 (2022: 24 642 953) eurot.

AS Eesti Varude Keskus omanik on Eesti Vabariik ja aktsiate valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Lisa 11 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	26 570 008	15 735 359
Soome	3 503 644	9 146 607
Rootsi	383 285	0
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	30 456 937	24 881 966
Kokku müügitulu	30 456 937	24 881 966
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Vedelkütuse varumaksed	5 679 290	5 172 045
Kütuse müük	23 775 382	19 687 737
Muude kaupade ja teenuste müük	178 638	22 184
Gaasi varumaksed	823 627	0
Kokku müügitulu	30 456 937	24 881 966

Lisa 12 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulu sihtfinantseerimisest	5 288 641	7 667 570	9
Kasum valuutakursi muutustest	367 975	73 488	
Kokku muud äritulud	5 656 616	7 741 058	

Tulu sihtfinantseerimisest koosneb saadud tegevustoetusest 1 000 000 (2022: 850 000) eurot ja saadud sihtfinantseeringu tuluna kajastamisest 4 288 641 (2022: 6 817 570) eurot.

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	41 553	16 414
Kütusevarude ladustamise, haldamise kulud	6 132 145	4 682 763
Gaasivarude ladustamise, haldamise kulud	905 400	0
Tegevusvarude ladustamise, haldamise kulud	1 491 162	551 966
Kindlustuskulud	299 510	148 864
Rajatiste ja kontori halduskulud	89 963	7 596
Keskkonnauuringute kulud	130 240	0
Muud	302 813	179 428
Kokku mitmesugused tegevuskulud	9 392 786	5 587 031

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	837 864	523 904
Sotsiaalmaksud	279 765	174 922
Kokku tööjõukulud	1 117 629	698 826
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	12	9
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	9	6
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	3	3

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	393 333	271 068

Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi kohaselt tuleb raamatupidamise aastaaruandes avalikustada lisaks tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasudele ja olulistele soodustustele muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas informatsioon vaid nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või ettevõtte sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele, tulenevalt 24.11.2014 jõustunud riigi raamatupidamise üldeeskirja muutustest (§491). Selliseid avalikustamisele kuuluvaid tehinguid 2023. ja 2022. aastal ei olnud.

2023. aasta juhatuse liikmete ja nõukogu liikmete tasud moodustasid kokku vastavalt 351 333 (2022:230 473) eurot ja 42 000 (2022:40 595) eurot.

Juhatuse liikmete ametilepingutes on ette nähtud lahkumishüvitis kolme kuu tasu ulatuses juhatuse liikme ennetähtaegsel tagasikutsumisel nõukogu algatusel.

Seotud osapooli käsitlev asjaajamise korraldus on täpsemalt kirjeldatud tegevusaruande peatükis "Hea ühingujuhtimise tava aruanne".

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.04.2024

AS Eesti Varude Keskus (registrikood: 11124171) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
PRIIT PLOOMPUU	Juhatuse liige	03.04.2024
ANDO LEPPIMAN	Juhatuse liige	03.04.2024
PRIIT ENOK	Juhatuse liige	03.04.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitamata

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Eesti Varude Keskus aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Eesti Varude Keskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsibi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Liina Randmann

Vandeaudiitori number 661

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn

04.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

AS Eesti Varude Keskus (registrikood: 11124171) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LIINA RANDMANN	Vandeaudiitor	04.04.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 673 878
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 438 364
Kokku	13 112 242
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	2 438 364
Vedelkütuste varumakse reservi muutmine	-132 678
Varude rotatsioonide reservi muutmine	0
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	10 806 556
Kokku	13 112 242

Kasumi jaotamise otsus

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 673 878
Aruandeaasta kasum (kahjum)	2 438 364
Kokku	13 112 242
Jaotamine	
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)	2 438 364
Vedelkütuse varumaksete jäägi suurendamine	-132 678
Varude rotatsioonide reservi suurendamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	10 806 556
Kokku	13 112 242

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mootorikütuse hulgimüük	46712	23775382	78.06%	Jah
Vedelike ja gaaside ladustamine	52102	6502917	21.35%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6600900
Faks	+372 6600904
E-posti aadress	info@espa.ee
Veebilehe aadress	https://www.espa.ee